

Bernadeta Piecuch

Zabytki sztuki, rzemiosła artystycznego i techniki w województwie piłskim w latach 1990-1998

Ochrona Zabytków 53/4 (211), 435-438

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kowanie i malowanie elewacji wg proj. opracowanego przez PP PKZ Szczecin. Wykonano tynkowanie i malowanie elewacji frontowej i jednego szczytu oraz rozpoczęto prace przy pozostałych. Obecnie prace przerwano.

Inwestor: właściciel obiektu.

WYSOKA

Kościół parafialny p.w. NMP Różańcowej

Zbudowany w l. 1727–1729 z fundacji Apolonii ze Smoguleckich Tuczyńskiej.

Nr rej. A–297 z 14 III 1933 r.

W 1998 r. wymieniono tynki wewnętrzne i osuszono budynek, częściowo zdjęto emulyjne wymalowanie ścian zewnętrznych.

Inwestor: Parafia.

Bernadeta Piecuch

Wielka, pałac Sapiechów — fasada po konserwacji. Fot. T. Łuczak

ZABYTKI SZTUKI, RZEMIOSŁA ARTYSTYCZNEGO I TECHNIKI W WOJEWÓDZTWIE PILSKIM W LATACH 1990–1998

BUZCEK WIELKI (gm. Lipka)

Kościół p.w. Trójcy Św.

Wzniesiony w l. 1729–1734, szachulcowy.

Antependia

Nr rej. B–211 i B–212 z 25 IV 1973 r.

W 1996/1997 r. przeprowadzono konserwację 2 kurdybanowych antependiów z 3 ćw. XVII w. Wykonano oczyszczanie obiektu, wzmocnienie skóry i usunięcie deformacji obiektów, naprawienie uszkodzeń mechanicznych, scalenie kolorystyczne.

Wykonawca: mgr Halina Rosa.

Inwestor: Generalny Konserwator Zabytków, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Pile.

Polichromia

Nr rej. 208 z 25 IV 1973 r.

Polichromię z 2 poł. XVIII w. ze stropu i fasety kościoła przedstawiają *Trójcę Św.*, *Tablice Mojżeszowe*, symbol *Eucharystii*, *Narodzenie Chrystusa*, *Zmartwychwstanie*, *Św. św. Piotra i Pawła*, *Św. Rocha*, *Św. Andrzeja Bobołą*.

Prace konserwatorskie rozpoczęto w 1997 r. i kontynuowano

w 1998 r., obejmowały one: gazowanie desek, oczyszczanie i utwardzanie, konsolidację polichromii, podklejenie łusek, założenie kitów i zaprawy, scalenie kolorystyczne i rekonstrukcje brakujących elementów kompozycyjnych polichromii. Prace nie są zakończone — pozostało do konserwacji 5 medalionów z fasety.

Wykonawca: mgr Ewa Roznerska-Świerczewska.

Inwestor: Generalny Konserwator Zabytków, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Pile.

CZARNKÓW

Kościół p.w. św. Marii Magdaleny

Sarkofag cynowy

Nr rej. B–763 z 2 V 1983 r.

Sarkofag Adama Sędziwoja Czarnkowskiego, powstał w warsztacie Jakuba Kanadeja w l. 1627–1628.

Konserwację przeprowadzono w l. 1985–1987. Obejmowała ona oczyszczenie obiektu, usunięcie lakieru, prostowanie odkształconych elementów sarkofagu, założenie lutów i nitów, wprowadzenie do wnętrza konstrukcji usztywniającej, rekonstrukcję główki

aniołka, konserwację portretu trumiennego, zabezpieczenie powierzchni sarkofagu.

Wykonawca: Zespół PP PKZ Szczecin pod kierunkiem mgr E. Grabarczyk i mgr D. Hodyskiej.

Inwestor: Wojewódzki Konserwator Zabytków w Pile.

DŹWIERSZNO WIELKIE (gm. Łobżenica)

Kościół p.w. św. Mikołaja

Obrazy *Anioł Stróż* i *Nawiedzenie św. Elżbiety*

Nr rej. B–1551 z 28 XII 1992 r.

Dwa obrazy z 2 poł. XVII w. wtórnie umieszczone w feretrone kościoła.

Prace konserwatorskie wykonane w l. 1992–1993 obejmowały: demontaż obiektu, oczyszczanie, badania chemiczne, spektograficzne i inne, dublowanie płótna, położenie zaprawy w miejscu ubytków, werniksowanie, punktowanie, założenie na nowe krosna.

Wykonawca: mgr Krystynę Dąbrowską.

Inwestor: Generalny Konserwator Zabytków i Wojewódzki Konserwator Zabytków w Pile.

GÓRKA KLASZTORNA
(gm. Łobzenica)

Kościół parafialny
p.w. NMP Niepokalanie Poczętej

Płyty epitafijne

Nr rej. B-530 i B-501 z 20 X 1979 r.

Płyta epitafijna Stanisława z Bni-
na Bnińskiego zmarłego w 1732 r.,

z czerwonego marmuru i płyty
z 1716 r. z czarnego marmuru
umieszczone na murze.

Prace konserwatorskie wykona-
ne z 1998 r. obejmowały: oczyszczenie
powierzchni płyt, wzmocnienie
osłabionych miejsc, podklejenie
odspajających się od powier-
szni okruszków kamienia,
zapuszczenie spękań i szczelin

roztworem żywicy, założenie ki-
tów zabezpieczających, odsolenie
obiektu, uzupełnienie ubytków za-
prawami imitującymi kamień, sca-
lenie kolorystyczne, zabezpiecze-
nie powierzchni mikrowoskiem.

Wykonawca: mgr Joanna Du-
szyńska.

Inwestor: Wojewoda Pilski, Wo-
jewódzki Konserwator Zabytków
w Pile i Parafia.

SKRZATUSZ (gm. Szydłowo)

Kościół parafialny
p.w. Wniebowzięcia NMP

Zbudowany w l. 1687–1694
z fundacji starosty nowodwor-
skiego Wojciecha Brezy z Goraja.
Kościół posiada bogaty zespół ba-
rokowego wyposażenia z k. XVII
i XVIII w. z ołtarzem głównym
w formie konfesji z k. XVII w.
i freskami na sklepieniach.

Ołtarz główny

Nr rej. B-58 z 20 XI 1970 r.

Ołtarz główny w formie konfes-
ji z k. XVII w., drewno polichro-
mowane.

Prace wykonane w l. 1990–1992
obejmowały: demontaż baldachi-
mu, oczyszczenie obiektu, prze-
prowadzenie badań, zdjęcie prze-
malowań, utwardzenie drewna,
dezynfekcję, konsolidację i upo-
rządkowanie kompozycji rzeźbiar-
skich, przeklejenie drewna, grun-
towanie, kitowanie, założenie po-
lichromii i złocień. Kolumny i pod-
stawowe elementy konstrukcji za-
konserwowano *in situ*. Przed mon-
tażem dokonano naprawy kon-
strukcji baldachimu.

Wykonawca: zespół PKZ Wroc-
ław pod kierunkiem mgr Marii
Kowalskiej.

Inwestor: Generalny Konserwa-
tor Zabytków, Wojewódzki Kon-
serwator Zabytków w Pile z udzia-
łem Parafii.

Malowidła ścienne

Nr rej. B-58 z 20 XI 1970 r.

Polichromie w prezbiterium
przedstawiające sceny z dziejów cu-
downej *Piety*, którą sprowadzono
do Skrzetusza z Mielęcina, dawny
i obecny kościół, postać fundato-
ra świątyni — z ok. 1698 r.

Skrzatusz, kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP — ołtarz główny po konserwacji. Fot. B. Piecuch

Prace przeprowadzono w l. 1993–1995. Polichromie oczyszczono, wykonano badania sondażowe. Usunięto część przemalowań, gipsowe kity, podklejono pęknięcia, pęcherze. Uzupełniono ubytki, dokonano punktowań i rekonstrukcji. Wykonano projekt aranżacji malarskiej dolnej części ściany.

Wykonawca: zespół pod kierunkiem prof. Marii Roznerskiej z Torunia.

Inwestor: Generalny Konserwator Zabytków, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Pile.

Ambona

Nr rej. B–58 z 20 XI 1970 r.

Barokowa z baldachimem z XVII w., drewno rzeźbione, polichromowane, złożone.

Prace prowadzone są od 1998 r. — dotychczas wykonano konserwację baldachimu.

Wykonawca: mgr Krzysztof Tomczak z Lubonia k. Poznania

Inwestor: Parafia z dofinansowaniem z budżetu Wojewody Piłskiego.

WIELEŃ

Kościół p.w. św. Michała i Wniebowzięcia NMP

Sarkofag cynowy

Nr rej. B–1552 z 22 V 1993 r.

Sarkofag Jana Kostki ze Sztemberka został wykonany w warsztacie konwisarskim Jakuba Kana-deja w 1624 r.

Prace konserwatorskie obiektu prowadzone w l. 1993–1996 obejmowały: oczyszczenie obiektu, doprowadzenie sarkofagu do pierwotnego kształtu, wzmocnienie i uzupełnienie pęknięć, wprowadzenie konstrukcji wzmacniającej, zabezpieczenie antykorozyjne powierzchni metalu, rekonstrukcję ubytków opracowań plastycznych.

Wykonawca: zespół pod kierunkiem dr. Janusza Krause z Torunia.

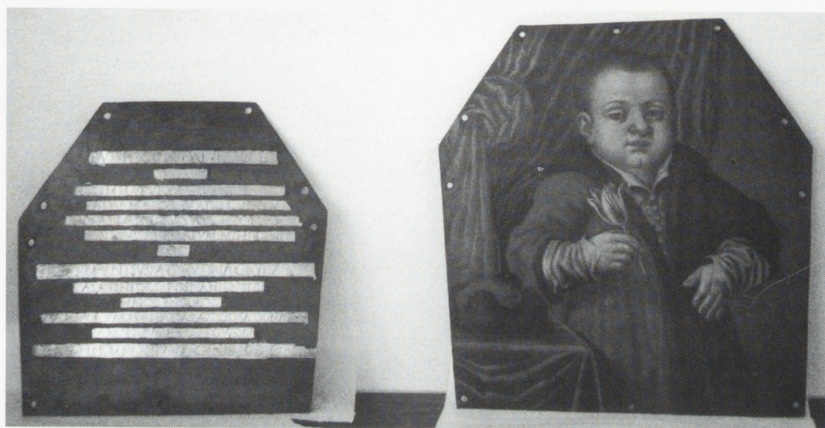
Inwestor: Wojewoda Piłski.

ZAKRZEWO

Kościół p.w. św. Marii Magdaleny

Obraz *Immaculata* z XVII/XVIII w.

Nr rej. B–121 z 13 III 1974 r.

Złotów, kościół p.w. Wniebowzięcia NMP — sarkofag dziecięcy, portret trumienny i tablica inskrypcyjna Zygmunta Grudzińskiego, 1661 r. Fot. B. Piecuch

Wykonane w l. 1991–1993 prace konserwatorskie obejmowały: zdjęcie metalowych koszulek i wtórnego płótna dublażowego, oczyszczenie, impregnację płótna i konsolidację warstw, sprasowanie odwrocia płótna, usunięcie przemalowań, czyszczenie warstwy malarskiej, ponowne zdublowanie płótna, założenie kitów i gruntów, punktowanie, zabezpieczenie lica werniksem.

Wykonawca: mgr Stanisław Zborowski z Poznania.

Inwestor: Generalny Konserwator Zabytków, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Pile.

Ambona

Nr rej. B–121 z 13 III 1974 r. Drewniana z baldachimem z 2 poł. XVIII w.

Prace przeprowadzone od VIII 1996 r. do k. 1998 r. obejmowały: dezynsekcję w komorze próż-

niowej, przeprowadzenie badań, impregnację drewna, podklejenie odspojeni i nasycenie paraloidem, usunięcie przemalowań, nawarstwienie zaprawy. Uzupełnienie brakujących fragmentów snycerki, rekonstrukcję zaprawy, bolusu pod złocenia, uzupełnienie polichromii i zabezpieczenie całości werniksem.

Wykonawca: zespół konserwatorów dzieł sztuki — Maria Stankiewicz i Małgorzata Klepacka.

Inwestor: Generalny Konserwator Zabytków, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Pile.

ZŁOTÓW

Kościół p.w. Wniebowzięcia NMP

Sarkofag dziecięcy cynowy z portretem trumiennym Zygmunta Grudzińskiego z 1661 r.

Nr rej. B–64 z 12 II 1971 r.

Prace wykonane w l. 1997–1998 obejmowały: oczyszczenie sarkofagu, usunięcie nawarstwień korozyjnych, prostowanie płaszczyzn, wykonanie wewnętrznej konstrukcji wzmacniającej i konser-

wacja antab i kwiatów wraz z uzupełnieniem złocień; konserwację płyty inskrypcyjnej i portretu.

Wykonawca: zespół pod kierunkiem dr. Janusza Krause z To-

runia, prace przy portrecie trumiennym — mgr Maria Rudy.

Inwestor: Generalny Konserwator Zabytków, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Pile.

Bernadeta Piecuch

ZABYTKI SZTUKI, RZEMIOSŁA ARTYSTYCZNEGO I TECHNIKI W WOJEWÓDZTWIE GORZOWSKIM W LATACH 1979–1999

BLEDZEW

Kościół parafialny p.w. św. Katarzyny

Wypozażenie

Rzeźby i obraz w ołtarzu głównym z pocz. XVIII w., ołtarz boczny z k. XVII w., chrzcielnica, ławy kolatorskie, świeczniki paschalne, paramenty liturgiczne (monstrancja, lódka na kadzidło, kielichy mszalne, dzbanuszki i tacki mszalne). Elementy wystroju wnętrza przeniesione z kościoła klasztorowego konwentu cystersów bledzewskich.

Konserwacja została przeprowadzona w l. 1993–1994.

Wykonawcy: Lucyna i Tadeusz Piotr Steffkowie z Krakowa.

CHOCISZEWO (gm. Trzciel)

Kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela

Wypozażenie

Zespół składający się z ołtarza głównego, dwóch ołtarzy bocznych, ambony i chrzcielnicy, ufundowany w 2 ćw. XVIII w. przez konwent cystersów paradyskich, wpisany do rejestru zabytków 20 VI 1963 r. pod nr. B:465.

Konserwacja ołtarza głównego została przeprowadzona w 1997 r., ołtarzy bocznych i ambony w l. 1998–1999.

Wykonawca: dr Dariusz Markowski, Zakład Konserwacji Malarstwa i Rzeźby Polichromowanej UMK w Toruniu.

DĄBROSZYN (gm. Witnica)

Kościół filialny p.w. św. Józefa

Miedziany sarkofag Hansa Adama von Schoeninga z 1696 r.,

Chociszewo, kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela — ołtarz boczny. Fot. D. Markowski